

publiciszt@magyarnemzet.hu

A tetterre váltott imádság

Vukováron a szeretet és a szó erejével Kozma atya ártatlanok ezreit mentette meg

UGRÓ MIKLÓS

Az állam és az egyház szétválasztása politikai eszközökkel még soha, sehol nem valósult meg mindkét fél számára kielégítő módon. A világi hatalmak részéről a hagyományos egyházi tevékenységeket is gyakran az a vád éri, hogy sértik a világnézeti semlegesség elvét, míg az egyházak az ateizmust szívesen azonosítják az erkölcselenséggel. Vannak társadalmak, ahol a világi hatalom úgy véli, őt illeti az igehirdetés monopóliuma, másutt az egyházak vélik úgy, hogy joguk és kötelességük beleszólni a világ dolgaiba. De akad számos ország, ahol olyan feladatokat bíz-nak az egyházakra, amelyeket az államnak kéne megoldania, míg más helyeken az egyházakat minden önállóságuktól megfosztják. Jelle-mző módon az efféle szélsőséges gyakorlatot folytató társadalmak is azt hirdetik magukról, hogy náluk megtörtént a szeparáció. Gondoljunk csak hazánkra, mi-lyen változatos modellek valósultak meg itt az elmúlt hatvanhat évben, amióta a szétválasztás tényét az alkotmányba is bevezették.

Az üldözés, a kollaboráció és az illegalitást is vállaló magatartások feszültségén túl a leggya-koribb tapasztalat az, hogy a kölcsönös segítség-nyújtásért kölcsönös ideológiai engedményeket tesznek a felek. De az állam és az egyház intéz-ményes szétválasztása önmagában keveset ér, hiszen alig több, mint hivatalnokok helyezkedé-se, s megegyezésük egy szimpla adminisztratív aktus, amely segítheti ugyan az Isten Országá-nak építését, de ahhoz előbb a hívő embereknek kell elvégezniük a lelkiükben a szétválasztást, fel-ismerve az Úr és az emberi közösség szolgálatá-nak ügyeit, megtalálva közöttük a harmóniát. Mert a „modern” szekularizált felfogás szerint pusztán az Úr dicsérete nem szolgál embertár-saink javára, s viszont: a jótétemények tömege sem helyettesíti az Isten előtti főhajtást. A hívő embernek az imádságot kell tetterre váltania, tetteinek pedig imádsággá kell válniuk. Ez az igazi szétválasztás: két lábbal a földön állva eljutni az égig.

Kozma Imre atya, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat alapító elnö-ke, a Betegápoló Irgalmasrend magyarországi vezetője nyilván nem így fogalmazná meg ezt a folyamatot, de tény, hogy ő a maga lelkében pontosan szétválasztotta az államot és az egyházat, a földi világot és a mennyek országát. Lehet, nem önszántából tette, de a történelem rákényszerítette, hogy meghúzza ezeket a határvonalakat.

Kozma Imre 1940. június 4-én született Győrzámolyban. Eszter-gomban végezte a szemináriumot, 1963 júniusában szentelték pap-pá. Első szolgálati helyén, Dorogon három évet töltött, majd 1966 és 1968 között a zugligeti Szent család templomban volt káplán. 1977-ben plébánosként tért vissza Zugligetre. Itt kezdett erőteljes családi és ifjúsági pasztorációba, s itt tette meg a szegénygondozás terén is az első lépéseket. Ha fiatal papként nem akart is találkozni a napi politi-kával, e tevékenységei közben kénytelen volt szembenézni ezzel a ki-hívással. A 70-es évek végén, 80-as évek elején még nem volt minden kockázattól mentes, ha egy pap lelkiismeretesen végezte a munkáját. A perek már megszűntek, sőt *Lékai László* esztergomi érseki kineve-zése után ő kapta a feladatot, hogy tartsa kordában renitens (értsd: túl sikeresen működő) papjait. Korábban aki túl népszerű volt, főleg ifjúsági körökben, könnyen egy távoli, megközelíthetetlen plébánián találta magát. De még a 80-as évek második felében is előfordult, hogy egy-egy illegális (az Állami Egyháztügyi Hivatal által nem enge-délyezett) lelkigyakorlatot rendőrök zavartak szét.

Ahogy egyre inkább *Bulányi György* és mozgalma lett az első szá-mú közellenség, a többiek némileg szabadabban tehették a dolgukat. Persze csak utólag vagyunk ilyen okosak, akkor ezt még senki nem tudta, esetleg sejtette vagy remélhette. Tudni annyit lehetett, hogy

az állam nem hagyta abba a vallás és az egyházak elleni harcot, enge-dékensége csak átmeneti, s bármikor visszatérhet a „meggyőzés” adminisztratív eszközeihez. Kozma atya is tudta, hogy a normális pa-pi tevékenység, a család- és ifjúságpasztoráció veszélyekkel járhat. Ám ha valaki belekezd valamibe, akkor azt nem teheti óvatoskodva, fél szívvel. Kozma atya tevékenységének is híre ment: 1987-ben ke-reste meg őt *Csilla von Boeselager* bárónő azzal az elképzeléssel, hogy hozzák létre a szegényeket és elesetteket támogató Magyar Máltai Szeretetszolgálatot.

Az egyesülési jog hiányosságai miatt erre csak 1988 végén kerül-hetett sor. Az új szervezet hamarosan átesett a karitatív tűzkereszt-ségen: 1989. március 19-én a magyar kormány aláírta az ENSZ me-nekültügyi konvencióját, melynek értelmében a magyar hatóságok a menedékjogot kérőket nem toloncolhatják vissza oda, ahonnan

érkeztek. Az egyezményhez való csatlakozás akkor a Romániából idemenekült magyarok védelmét szolgálta, mert azokra, akiket vissza-küldtek, súlyos büntetés várt. Ám a nyár folya-mán már az NDK-ból ideutazó németek sorsát befolyásolta, hiszen a magyar vezetők e kon-vencióra hivatkozva mondták fel az évtizede-kig érvényben lévő kiadási egyezményt, ta-gadták meg a menekülők hazatoloncolását. A németek abban reménykedtek, hogy előbb-utóbb különösebb kockázat nélkül átszökhet-nek a magyar–osztrák határon. Nyár közepén még senki nem gondolt arra, hogy a Nemzet-közi Vöröskereszt papíraival hivatalosan ki-engedik őket. A hetekig, hónapokig itt tartóz-kodó menekültek döntő többségének ellátásá-ról és elszállásolásáról a Magyar Máltai Szer-etetszolgálat gondoskodott. Nem volt veszélyte-len vállalkozás. A Stasi ügynökei folyamatosan megfigyelés alatt tartották a taborokat, s elő-

fordult, hogy egyes menekülteket elraboltak és hazacsempészték. Egyes források 50 ezer főre becsülik a hazánkon keresztül nyugatra menekült NDK-sok számát – szinte mindegyiküket Kozma atya és szervezete segítette.

A németek távozása után a szeretetszolgálatnak hamarosan újabb kihívással kellett szembesülnie. 1989 decemberében 22 kamionnyi segélyszállítmányt gyűjtöttek össze, és juttattak ki Romániába. A dél-szláv háború idején Kozma atya meggyőzte a szerb katonai parancs-nokokat, hogy a körbezárt Vukovárból engedjék az időseket, a nőket és a gyerekeket Magyarországra menekíteni. Jellemző az ezredfordu-ló szellemi és morális állapotaira, hogy míg az állig felfegyverzett bé-kefenntartók cigarettázva nézték végig az etnikai tisztogatásnak ne-vezett tömeggyilkosságokat, addig a magyar szerzetes pusztán a sze-retet és a szó erejével ártatlan életek ezreit mentette meg. 1997-ben kérte felvételét a Betegápoló Irgalmasrendbe, 1999-ben tette le szer-zetesi fogadalmát. A Magyar Máltai Szeretetszolgálat a 90-es évek kö-zepére a legnagyobb hazai karitatív szervezetté fejlődött. Kiépítette intézményeit, az egészségügyi, idősgondozó, a hajléktalanokat ellátó, családsegítő, gyermekjóléti, szociális és tanácsadó szolgálatokat. A máltaiak országos hálózata több mint 130 szervezetből áll.

Egy interjúban Kozma atya arra a kérdésre, hogy mi a legnagyobb kincs az életében, így válaszolt: „A szabadság, az Isten fiainak szabad-sága, amely segít abban, hogy ne tartsam túl fontosnak magamat és a múltó világot, ugyanakkor bátorít arra, hogy az Isten szeretetébe ve-tett bizalomból éljek.” Élete célját pedig ekképpen határozta meg: „Az emberi élet önátadás az emberek szolgálatára.”

Kozma Imre atya 75 éves. Születésnapján olvasóink és kollégáink nevében is kívánunk sok erőt, jó egészséget neki, s lélekemelő sza-badságot, hogy továbbra is az Isten szeretetébe vetett bizalom irá-nyítsa életét. S legyen minél számosabb tanítványa és követője, akik odaszánják életüket az emberek szolgálatára.

PÁPAY GYÖRGY

Vona Gábor színévaltozása aligha lehetne látványosabb: míg 2010-ben még gárdamellényben tette le a képviselői esküt, ad-dig ma már kölyökkutyákkal és újabban óvodásokkal fényképezke-dik, pártja legutóbbi kongresszusán pedig nyíltan hadat üzent a ná-ci romantikának. A Jobbik-frakció mégis egy emberként hördült fel, amikor *L. Simon László*, a Miniszterelnökség államtitkára hétfőn

kaméleonnak nevezte vezetőjüket az Or-szágyűlésben. A képviselők erre állítolag „bécsi cukrászdát” kiáltottak, ami a pa-rlamenti patkó túlfelén már jóval vasko-sabb B betűs kiszólásnak hallatszott. Hiá-

ba, ahol olyan magas hőfokon zajlik a politika, hogy még az EU-zászlók is maguktól lángra kapnak, ott elég egy rossz megjegyzés, és máris felszínre tör a néppárti virtus.

Abba valószínűleg a vitázó felek egyike sem gondolt bele, hogy egy időben a brit Konzervatív Pártnak új arculatot adó *David Cameront* hívták politikai ellenfelei Kaméleonnak. Azt a Cameront, akire most éppen a Jobbik hivatkozik: Vona Gábor szerint az ő cél-juk sem az unióból való kilépés, hanem a csatlakozási szerződés új-ratárgyalása és kedvezőbb feltételek kicsikarása, hogy aztán az ered-mények tükrében népszavazás döntsön az EU-tagságról. A Ca-meron-párhuzam a Jobbik válasza *Orbán Viktor* „ötévértékelő” be-szédére, melyben a miniszterelnök igyekezett egyértelmű határvo-nalat húzni a Fidesz és a radikálisok EU-kritikája között. Ha Nagy-Britannia legitim módon mehet el a fálig, és helyezheti kilátásba az unióból való távozás lehetőségét saját szempontjainak érvényesíté-se érdekében, akkor miért ne tehetné ugyanezt Magyarország is?

Az állatos hasonlatoknál maradva erről az együtt dübörgő ele-fánt és kiséger esete jut az ember eszébe. David Cameron az Euró-

pai Unió egyik legbefolyásosabb tagállamának vezetőjeként veheti fel a kesztyűt Brüsszellel szemben, de még így is kénytelen – ko-rábbi gúnynevéhez híven – politikai kaméleonként viselkedni. Egyszerre kell napirenden tartania a kilépés gondolatát, hogy ezzel engedményeket érheszen el hazája számára, és közben mindent megtennie azért, nehogy a nemek kerüljenek többségbe az EU-tagságról tartandó, általa megígért népszavazáson. Az unió elha-gyása ugyanis az előzetes várakozások szerint drámai következ-ményekkel járna a szigetország gazdaságára nézve. E kényes ma-nőverezés sikere fogja majd eldönteni, hogy a brit konzervatívok vezére államfőfinak bizonyul-e, vagy kalandor politikusnak.

Orbán Viktor számos tekintetben hasonló stratégiát követett Cameronéhoz, amikor – részben kül-, részben belpolitikai célok-tól vezérelve – a nemzeti önrendelkezésért folytatott küzdelem eszméjét tűzte zászlajára. Ahogy azonban Nagy-Britanniában az euroszeptikus UKIP, úgy Magyarországon a Jobbik emelte egyre magasabbra a retorikai tétet. Ma már mindkét fél visszavesz har-cias színeiből, és mind a Fidesz, mind a Jobbik finomítja az EU-val kapcsolatos álláspontját. Kérdés, hogyan reagál erre a jobbol-dali közönség: vajon kiben látja a nemzeti szuverenitás hitelesebb védelmezőjét, az unióval kapcsolatos viszályokat „családon belül” rendezni kívánó Fideszben, vagy a mesebeli okos lányként fellépő radikálisokban, akik ott is hagynák az EU-t meg nem is?

Ennek megválaszolását nagyban befolyásolhatja, hogy a Job-bikkal ellentétben a kormányfő ezúttal egy igen konkrét követ-elest fogalmazott meg: azt, hogy a menekültkérdés kezelése ma-radjon tagállami hatáskörben. Így számára minden szempontból kulcsfontosságú, hogy kézzelfogható eredményt mutathasson fel ezen a téren. Erre pedig akkor van esély, ha Magyarország jól ve-szi fel a ritmust, és egy időre képes lesz együtt dübörögni David Cameronnal.

Magyar Nemzet

„...a dolgot őt magát nézzük...”

Terrorkaszinó

BUZNA VIKTOR

Csatáink több mint fele a média frontján zajlik – ezt Ajman az-Zavahiri, az al-Kaida terrrorszervezet vezetője mondta 2005-ben. Kijelentésével nagy szívességet tett a biztonságpolitika tudományának, keleti emberként ugyanis megerősítette a nyugati szakértők évtizedek óta szóló mantráját, miszerint a terrorizmus legütősebb fegyvere nem más, mint a nyomdafesték.

A jelenséget számtalan definícióval próbálták értelmezni, ab-ban azonban egyetértés mutatkozott, hogy a terrorizmus célja a kiszemelt közösség morális rendjének pusztítása. Nyugati, indivi-dualista társadalmak estén a halál, s szenvedés okozta félelem adja számukra a legbiztosabb fogást: a törvényszerűen egocentrikus emberek között ugyanis gyorsan terjed a hisztéria, rosszakaróink ilyenkor hátradőlve gyönyörködnek közösségeink szétesésében. Ehhez viszont nem elég keresztényeket lefejezni, bibliai helyszíne-ket pusztítani, vagy New York-i toronyházakhoz repülőgépet ve-zetni – kell a sajtó is, ami hírül adja a tragédiát, miközben alkal-mazkodva a piaci körülményekhez és a fogyasztói igényekhez, törvényszerűen dramatizálja azt.

Hazánkban e jelenség különös láncszemmel, a felelőtlen, kizá-rólag négyéves ciklusokban gondolkodni képes politikus szemé-lyével egészul ki. Legalábbis erre következtethetünk a keddi, ter-rorfenyegetettséget tárgyaló nemzetbiztonsági bizottsági ülés, s az azt követő kisstílű, pártpolitikai adok-kapok láttán. A Fidesz a migráns tömegeket igyekszik összemosni a terrorizmussal, mi-közben (mások mellett) az LMP az iraki Kurdisztánba küldött ma-gyar katonák miatt kiált farkast. Pintér Sándor és Szél Bernadett nyilatkozatait tetézte a szocialista Molnár Zsolt. Szerinte nem elég, ha a bűnüldöző szervek készen állnak egy esetleges terrorcse-lekményre, de az egész lakosságot fel kell készíteni az ilyen helyze-tekre. Sőt, azt is mondta, hogy úgy tűnik, mintha a költségvetés a nemzetbiztonsági területen „boldog békeidőt” idézne. Márpedig ha bármely parlament nemzetbiztonsági bizottságának elnöke ar-ról beszél a nagy nyilvánosság előtt, hogy nincs elég pénz a terro-rizmus elleni küzdelemre, azzal saját maga okoz biztonságpoliti-kai kockázatot. Ez nem olyan adok-kapok, mint amilyen mondjuk az Altus- vagy a Hajdú-Bét-ügyben zajlik, itt konkrétan az ország biztonsága a tét!

Vagyis legkevesbé sem értelmezhetjük hétköznapi politikai műbálhénak az esetet.

Nemzetbiztonsági területen dolgozó politikusként az érintet-teknek tudniuk kell, hogy közvetlen élmények hiányában a ma-gyar lakosság a terrorizmust (szerencsére) csak közvetett módon ítélni meg. Erre tárgyilagosan csak akkor képes, ha a jelenséget megmagyarázni hivatottak, mint a szakpolitikusok, szabadulni tudnak pártérdekeik fogságából. Az átlagos magyar politikus fejé-ben viszont fordított logika érvényesül: butatellenül állíthatunk bármit, hiszen (esetünkben) nincsenek elérhető információk.

Képviselőink legnagyobb bűne mégsem az, hogy szándékosan saját érdekükre használják a választópolgárok tudatlanságát. Ha-nem az, hogy közben tisztában vannak azzal is: kijelentéseikkel valós veszélyt generálnak. A biztonságpolitika ismeri az önmagát beteljesítő jóslat fogalmát – a probléma előrevetítésével a baj a terrorizmus estében be is következhet. A baszk gondolkodó, Joseba Zulaika Terrorizmus – Egy önmagát beteljesítő jóslat című könyvében a gyűlölet spiráljairól ír: szerinte a terrorizmussal kampányoló politikusok maguk gyártják ellenségeiket. Aki így tesz, arra a legenyhébb jelző az, hogy felelőtlen.

T O L L H E G Y E N

Harangok zúgtak

PILHÁL GYÖRGY

Békeszerződés? Már ez sem volt igaz. Nem volt a Nagy-Trianon-kastély tárgyalótermének asztalán semmiféle békeszerződés – diktátumot írat-tak alá Magyarországgal kilencvenöt éve, azon a rettenetes június 4-én. Talán szerződés is lehetett volna diktátum helyett, csak hát a magyar fél nem vehetett részt az érdemi tárgyalásokon (történeszek szerint szeli-debbre tervezték a békekötés forgatókönyvét), mert idehaza tombolt a ta-nácskommün, és az antant nem volt hajlandó tárgyalni Kun Béla hordá-jával. Bár hónapokkal később – a kommün bukása után – a győztesek meghallgatták Apponyi Albert három nyelven elmondott szívszorító vé-dőbeszédét is, addigra már készen volt a rettenetes ítélet: harmadára csonkolt ország, szétdarabolt nemzet... A monarchiából kiszakadt kis-antantállamok jókorát haraphattak a vérző anyaországból. Henri Pozzi francia publicista tanulmányában ezt írja 1935-ben: „A háborús veszte-sek közül Magyarországot nem büntették – Magyarországot kivégezték.”

Szólhattott-e másról Horthy Miklós kormányzó Trianon évében kez-dődő negyedszázados országglása, mint a csonka és kifosztott ország tes-ti-lelki talpraállításáról, a diktátum revíziójáról? Ezzel kezdődött min-den magyar ember gondolata, álma, imája, bármelyik oldalán élt is a gyalázatosan meghúzott határnak. Károlyi és Kun Béla később szobrot kapott a diktatúrában – Horthy irredenta, fasiszta minősítést. Trianon-ról a kommunista évtizedekben beszélni sem lehetett. Bélyeget kapott, aki csak szóba hozta, hogyan bánt el velünk „a művelt Nyugat”. 1920. jú-nius 4-én Nagy-Magyarország-szerte egy teljes órán át szírnák szóltak, harangok zúgtak. Ennek kilencvenöt éve. De nincs vége a történelemnek!